

SLOVENSKI NAROD

Izaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Izasrati: do 30 petič 2 D, do 100 vrt 2 D 50 p, večji inserti petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Insertni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upraviteljsko: Kraljeva ulica št. 5, priljubje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Oj, ta blamirani „sporazum“!

Pravijo, da hodi politika vijugasto pot. Nič se ne razvija po premišljenih načrtih. Enkrat krene na levo, drugič na desno. Prorokovanja so v politiki nemogoča stvar. Tu zavise dogodki od tisočih slučajev, osebnih kapric, zlob, pogreškov. Od tod težkoča politične orientacije. Ponajveč pa je kriva vijugastih političnih dogodkov nedoslednost in neznačajnost političnih voditeljev. Takim voditeljskim kapricam pravkar prisostvujemo tudi v naši notranji politiki.

Ni še dolgo od tega, ko je na Hrvaškem vedril in oblačil Radić. Nastopal je z demagogijami in bedastostmi, da se Bog usmili. Vseeno pa so vlekli priproste hrvaške seljake. Vsled take večine, ki si jo je znal Radić pridobiti na Hrvaškem, so začeli hrvaški inteligenti in tudi neki uglednejši inozemski publicisti trdit, da so Radićevi demagoški programi, tisti njegovi programi o republiki, agrarnemu komunizmu, federaciji, protigospodstvu itd., popolnoma resni programi.

Najde so šli tisti naši inteligenti, ki so vspešili pokret takozvanih „sporazumov“. Pokret je poznave preskočil na politično polje in razveljavil mesto v načelnem programu bivše Davidovičeve vlade „narodnega sporazuma Srbov, Hrvatov in Slovencev“.

Izhodna točka tega inteligentnega in političnega pokreta je bila ta, da je Radićeva program in Radićeva osebnost enako dosledna, pametna in resna, kakor n. pr. program Vidovdanskega unitarizma, torej tisti program, za katerega so padala najzlahtnejša podeljenja jugoslovenske generacije in ki ga danes zastopajo najboljši sinovi naše celokupnega naroda. Takrat so „sporazumski“ rekli: da je treba premostiti nasprotja s „sporazumom“, kar so zameli kot politično koalicio gotovih srbskih, hrvaških in slovenskih strank.

Ti sporazumski so odklanjali idejni del in odločitev, kateri program je najboljši za vse skupaj, za Srbe, Hrvate in Slovence; ali državno edinstvo, plenarna vzajemnost, verska strpnost in najtesnejše državno sožitje, ali pa plenarni separatizem in gospodstvo plenarnih strank. Kot nemoralni kompromisarji so zavrgli razsodbo ter trmovali na naglašali potrebo „narodnega sporazuma“.

Politika narodnega sporazuma je marširala dobro, dokler se je sporazumsko stran držala in vztrajala na svojem federalističnem in avtonomističnem programu.

Zadnje tedne pa smo doživeli pravo sporazumsko politiko, ker se je dosednji njen poglavitni stebler kar brez noč odrek federalizmu in avtonomizmu ter brez najmanjših koncesij priznal državno in nacionalno edinstvo. Radić neče niti v običajno parlamentarno opozicijo, kjer naj nasprotuje vladajočemu režimu v gospodarskih in socialnih vprašanjih Mika ga v vladi.

Istovrstno poročila listi o nekakih pozivanih med najbolj zagrizeno ultrahrvaško stranko prava in radikalna. Hrvatska stranka prava naj likvidira in se spoli z radikalno stranko! Tudi to sreko noči in brez vsake koncesije.

Vedno smo trdili, da je sporazum, nogoč le med resnimi strankami in politiki, na podlagi točnih programov in kompromisov.

V hudi stiski se je le izkazalo, da je Radić demagog, neresen, nedosleden pustolovec, ki mu je samo za politično slavo in ki tej vlogi žrtvuje tudi lastno osebnost, lastno prepričanje, lastno resnost. Odklanjali smo „sporazum“ med takimi politiki. Sedaj nam dajejo dogodki popolnoma prav.

Sporazumski so ostali na cedilu! Davidovič je naznanjal narodni sporazum v glavnem in rešpektu pred Radićevimi masami, pred njegovo parlamentarno močjo. Rešpekt pred številnimi poslanci mu je šel pred mislijo in zgražanjem nad dosedanjim budalastim delanjem in programom hrvaškega tribuna. Tudi tisti intelektualci, ki so pripodajali sporazum z Radićem, so blamirani. Radić sam se je odrekal takemu

Koncentracija vlade izključena.

Nikola Pašić protivnik koncentracije. — Intrige opozicije. — Stanovanjski zakon pred plenomom zakonodajnega odbora.

— Beograd, 8. aprila (Izv. Ob. 12) Po sprejemu pri min. predsedniku g. Nikoli Pašiću je ugleden član vlade in radikalne stranke izjavil danes dopolne vašemu dopisniku, da se g. Nikola Pašić sredi s pomolasto postopanje Jelenića, ki je baše začel v imenu radikalne stranke nekaka pregajanja z zagrebškimi frankovci. Če jih res pričel, je smatral ta pogajanja za popolnoma neresna. Vlada krogi neglažalo kakor bi to mogoče skleniti sporazum s stranko, ki je pri zadnjih vtiljavah dobila v vsej državi samo 2300 kroglic in ne reprezentira nikakega dela jugoslovenskega naroda. Gjuro Jelenića sploh smatra g. Pašić za nezanesljivega, intrigantskega in vihravega človeka.

Značilno, kako slabe pozicije zavzema opozicijski blok v sedanjih situaciji, je dejstvo, da je „Pravda“ pričela vpletati v svoje intrige celo osebo Nj. Vel. kralja. Operira z izmišljeno vestjo, ki se nanaša na razgovor g. Nikole Pašića s kraljem. V razgovoru je baše kralj nasvetoval Pašiću

sestavo koncentracijske vlade, češ da je ta državno potrebna. Gotovo je dejstvo, da je g. Pašić odločen protivnik vsake koncentracijske vlade. Izključena je de facto v jutranji bodočnosti vsaka koncentracija, osobito koncentracija na širši podlagi, ki bi jo naj sestavljali radikalni radićevci ter eventualno Davidovičevi demokratije in celo slovenski klerikalci.

Izključeno je tudi vsako potovanje g. Nikole Pašića v Zagreb. Ni še celo gotovo, če Nikola Pašić odpotuje za praznike v Dalmacijo na kratak odid, kakor je bilo prvotno projektirano.

Danes ob 11. dopoldne je bila seja ministrskega sveta, ki je pričela razpravo o zakonu glede državnih tožiteljev. Razprava se popoldne nadaljuje.

V skupščini popoldni mir. Sekcija zakonodajnega odbora je danes dopoldne predložila plenumu tega odbora osnutek novega stanovanjskega zakona. Ta zakon prida po velikonočnih praznikih v plenem odbora na dnevni red.

Preiskovalni zapor proti dr. Mačku in tovarišem

Seja ministrskega sveta. — Zakon o ustrojstvu sodišč. — Privzno sodišče za Slovenijo v Ljubljani.

— Beograd, 8. aprila (Izv.) Na snočnji od 17. do 20. trajajoči seli je min. svet v načelu in v podrobnostih sprejel zakonski osnutek o ustrojstvu rednih sodišč. Novi zakon določa med drugim tudi kompetenco prizivnih sodišč, katerih je deset. V Ljubljani ustanove prizivno sodišče, katerega delokrog obsega celokupno Slovenijo.

Ko se izvede po sprejemu zakona v narodni skupščini in njege sankcioniranju reorganizacija sodišč in sodne uprave, se stavijo vsi sodniki v smislu zakona o sodniški pravosodnemu ministru na razpoložanje.

Po končani seli min. sveta je pravosodni minister dr. Edo Lukinić izjavil novinarjem:

Stol sedmorice v Zagrebu je na pritožbo državnega višjega pravdnika proti sklepu banskega stola, ki je razsodil, da ni bil utemeljen in zakonit zapor, odrejen v preiskavi proti dr. Vladimiru Mačku in tovarišem, na temelju člena 1. o zaščiti države, ugotovil, da je zapor obilgatoren v slučajih,

izvirajočih iz člena 1. zakona o zaščiti države.

Pritožba državnega višjega pravdnika proti sklepu banskega stola je utemeljena in je bil svojčasno proti dr. Mačku in tovarišem odrejen preiskovalni zapor upravičen.

Kakor danes javljajo iz Zagreba, so izčrpani vsi pravni leki v tej stvari ter se v kratkem spremeni sedaj obojni politični internet dr. Mačka in tovarišev v sedno preiskovalni zapor.

— Zagreb, 8. aprila (Izv.) Stol sedmorice kot vrhovna instanca je načeloma ugotovil, da je preiskovalni zapor za zločine iz člena 1. zakona o zaščiti države zakonito utemeljen. Izrekel je tudi, da je bila rešitev banskega stola odnosno sodnega stola glede ukinitja zapora proti dr. Mačku in tovarišu napačna. Po informacijah našega dopisnika rešitev stola sedmorice ni samo načelna značaja, marveč tudi praktičnega ter bodo dr. Maček in tovariši izročeni preiskovalnemu sodišču v zapor.

Priključitev Avstrije Nemčiji.

Nemčija se ne odreče Avstriji. — Potom Društva narodov namerava rešiti avstrijsko vprašanje.

— Berlin, 8. aprila (Izv.) Glede priključitve Avstrije Nemčiji izjavljajo na merodajnem mestu:

Velika Antanta ne predloži sedaj nobene note nemški vladi glede vračanja splošne varnosti. Glede priključitve Avstrije Nemčiji je gotovo, da ne pada nemška vlada o tem vprašanju v doglednem času nobene deklaracije, s katero bi se zavezala, da se končno veljavno odreda priključitev Avstrije Nemčiji. Nemška vlada obenem nikakor nima namena to vprašanje spravljati sedaj na dnevni red.

Merodajni nemški krogi čakajo na definitivni sprejem Nemčije v Društvo narodov. Tu se Nemčija potrudi, da se za vedno reši vprašanje zapadnih meja skupno z avstrijskim priključitvenim vprašanjem. Rešitev teh vprašanj se ima izvršiti na odločen način, ki ne nasprotuje duhu in vsebini mirovnih pogodb.

Ce postane Nemčija član Društva narodov, prevzame tam vse obveznosti, da odločno brani pravice narodov do samoodločbe.

Opozicija intrigira, vlada dela

Ministrski svet odobril več zakonov. — Brezposlušne intrige opozicije razdvojiti Narodni blok. — Stabilnost vlade Narodnega bloka.

— Beograd, 8. aprila (Izv.) Politično življenje naše prestolice stopa v fazo velikonočnih praznikov. Na zunanjo vlado tu mir in zatišje. Beograd so zapustili že vsi narodni poslanci. Sekcija zakonodajnega odbora je včeraj soglasno sprejela in odobrila vladni načrt stanovanjskega zakona. Tudi opozicija je glasovala za ta zakon, ne da bi stavila kake spremenljavalne protipredloge.

„Sporazumu“ in priznava državno in nacionalno edinstvo. Sedaj mu gre samo za koalicio in za ljubo državno oblast. Po ponesrečeni taktiki s „sporazumom“ si želi udobni zapečarski položaj na vladi.

Oj, ta blamirani sporazum...

V Beogradu so se ostali člani vlade. Ki te dni marljivo pripravljajo material za zakonodajno delo narodne skupščine. Ministrski svet je doslej odobril: 1.) zakonski osnutek o poljedelskih kreditih, 2.) zakon o sodnikih in včeraj 3.) zakon o organizaciji rednih sodišč. Danes na dopoldanski seji sprejme min. svet zakon o državnih tožiteljih.

Dočim vlada v min. svetu popolno soglasje in normalno delo, dočim vlada Narodnega bloka skrbno pripravlja zakone in zbira material, da reši vse še aktualne probleme, je nasprotno opozicijski blok zelo nervozen in skuša v tisku preslepti javnost z različnimi senzacionalnimi kombinacijami oziroma intrigami, s katerimi naj bi opoziciji uspelo, da popolnoma razdrži fa-

lango Narodnega bloka in da oddvoji radikalne od samostojnih demokratov. Za presojo politične stabilnosti vlade Narodnega bloka je najboljša in najznačilnejša izjava nekaterih opozicijskih voditeljev, da ni mogoča koncentracija vlade, ker sedanja vlada Narodnega bloka odobrava in sprejema na svojih sejah zakone, proti katerim mora nastopiti s spremenljivimi predlogi opozicije. Vsi topovi, ki so naperjeni proti samostojnim ministrom v sedanji vladi, zgrinjajo čili in streljajo mimo.

Radikalno, drugače samostojnim demokratom ne posebno naklonjeno „Vreme“ danes z vso odločnostjo zavrača razne kombinacije, naglašujoč, da so vse te kombinacije politično popolnoma neresne. Glede koalicijske radikalov s frankovci veli „Vreme“ kratko:

Radikalni voditelji ali demantirajo te vesti ali pa o njih sploh ne dajo nikakega pojasnjenja zato, ker frankovci ničesar ne reprezentirajo v političnem življenju. Čudno bi bilo, kakšne krstni naj bi radikalom prinesel sporazum s frankovci. Vse te vesti o sporazumu so prav običajna balja in lov za senzacionalizmi.

Kakor je že včeraj vaš dopisnik kratko demantiral vest, da bi bil dosežen sporazum med radikali in frankovci lahko danes ugotovimo, da med vodstvom radikalne stranke in frankovci ne obstaja nikak sporazum. V listih večkrat imenovani gospod Jelenić je verjetno vodil kakšno privatno razgovore, toda ti niso obvezni za radikalno stranko. Za oficijelne razgovore pa g. Jelenić tudi ni imel nikakega pooblastila od frankovske strani. V beogradskih političnih krogih danes tudi podčrtavajo posebno politično kvaliteto gori menjenega gospoda. Nastopal je povsem osamljen. Izbral je na svojo pest politični baccarat. Kakor je znano, je bil g. Jelenić svoječasno osebnim tajnik Nj. Vel. kralja Aleksandra. Radikalni nepravilnosti je bil odlovljen iz službe. Za časa svetovne voje je bil g. Jelenić v Parizu. O njegovem bivanju v Parizu govore v političnih krogih čudovite stvari. Bil je bojkotiran od jugoslovenske kolonije v Parizu. Vašemu dopisniku so ugledni radikalni voditelji sami snoči izjavili, da sporazum s politično, nič pomenjajočo frankovsko stranko ne prinaša radikalom nikakih koristi in da še nadalje obstoja Narodni blok, ki izvede načrtani zakonodajni program. Naglašajo radikalni obenem, da so bile te vesti vržene v svet iz intrigantskih namenov, da bi se raztrgali stiki Narodnega bloka z Radićevimi strankami in da bi se čimomogočile eventualni razgovori z Radićem. Ugledni član Radićevih strank, ki je ostal v Beogradu, je snoči sam izjavil:

Čudim se da bi mogli radikali pentljati s frankovci, saj frankovci ničesar ne reprezentirajo. Na ta način bi bili podrti vsi mostovi med nami in radikali.

Ogorčena borba za predsednika nemške republike.

Hindenburg se še ni odločil.

Berlin, 7. aprila (Izv.) Med weimarsko republikansko skupino in monarhistično razpoloženo desnicco se razvija ogorčena borba za predsedniško mesto Nemške republike. Skrajne monarhistično razpoložene stranke napenjajo vse sile, da pridobijo Hindenburga kot skupnega kandidata proti kandidatu weimarske koalicijske dr. Marxu. Nemški nacionalci, ljudska stranka, zastopniki gospodarske stranke, bavarska ljudska stranka se posvetujejo glede skupnega kandidata in se edine v tem, da kompaktno podpirajo Hindenburga.

— Berlin, 8. aprila (Izv.) Po poročilu listov je takozvani „Lobbelov odbor“ (desničarski blok) o polnoči objavil, da ni sprejel še nikakega oficijelnega obvestila oziroma oficijelne izjave od strani Hindenburga. Desničarski blok je bil iz Hanovera brzojavno obveščen, da je Hindenburg odločil svoj sklep glede sprejema ponudene kandidature do srede popoldne. Hindenburg želi, da se doseže med vsemi skupinami popolno soglasje. Po poročilu „Lokalanzeigerja“ se danes tudi nekatere druge stranke odločijo glede kandidature Hindenburgove. Odstranjenja so vsa nesoglasja med nemškimi nacionalci in nemško ljudsko stranko glede skupnega kandidata. Ta nesoglasja so nastala, ker so prihajala prvotna poročila, da je Hindenburg odklonil kandidaturu in da priporoča izvolitev dr. Jarresa. Veliki admiral von Tirpitz se je nemudoma odpeljal v Hanover, kjer je posredoval pri Hindenburgu. Nemška bavarska stranka je soglasno sklenila priporočati kandidaturu Hindenburga. Za slučaj odločitve pa je dala svojim pristajšem svobodno izbiro. Pri drugi volitvi predsednika računajo, da dobi kandidat weimarske koalicijske dr. Marx 2 milijona glasov večine.

Raca dunajskih listov.

— Dunaj, 8. aprila (Izv.) Snoči in današnji tujanji listi priobčujejo iz Beograda brzolavno poročilo, da so bila dne 6. t. m. zvečer zaključena pogajanja med radikalno stranko in Pavlom Radićem in sicer s popolnim uspehom. Sporazum je bil sklenjen na temelju, da sestavi ta narodnoradikalna stranka in hrvaška seljaška stranka na podlagi vidovdanske ustave skupno vlado, kateri bo predsedoval Nikola Pašić. Radićeva stranka dobi v tej vladi 3 ministrske portfelje in 4 mesta državnih podtajnikov. Pogajanja o osebnih vprašanjih se bodo nadaljevala in zaključila konec tega meseca.

— Beograd, 8. aprila (Izv.) Po avstencijskih informacijah na merodajnem mestu ugotavljajo vaš dopisnik, da so poročila dunajskih listov glede sporazuma med radikali in HSS od kraja do konca izmišljena.

KONČNI REZULTAT VOLITEV V BELGIJI.

— Bruselj, 8. aprila (Izv.) Belgijska brzolavna agentura danes uradno objavlja: Po najnovjših poročilih je belgijska zbornica tako-le sestavljena:

- 1.) katoliški 78 mandatov (prej 80),
- 2.) soc. demokratije 77 (prej 68),
- 3.) liberalci 24 (prej 33),
- 4.) ironisti 5 (4), komunisti 2 (0) in kombantani 1.

GENERAL BRUSILOV V PRAGI.

— Praga, 9. aprila (Izv.) Na pol v neko češkoslovaško kopališče je snoči prišel v Prago ruski general Brusilov, znan iz za svetovne vojne kot eden najboljših ruskih vojskovodij.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG.

Remeljni 98/98, 78/78, 60/60 4 m dolž. par. 120/120 5 m dolž., fco meja: denar 660; plohi 50 mm, 40 mm, par. 120/120 4 m dolž., fco meja, denar 650; ce. rovi krilji, 2 m dolž., od 25 cm deb., fco na klad. post., 12 vag., denar 18, dolž. 18, za izkuški 18; bukova drva, 1 m dolž., polsuha, fco meja, blago 25.

ZITNI TRG.

Pšenica Risold, 79-80 kg, fco Postojna, trans.: blago 460; otrobi pšenični, drobni, juta vreče, par. Ljubljana: blago 195; korusa promptna, par. Ljubljana: blago 212 50; korusa promptna, mešana, par. Ljubljana: blago 197 50; korusa promptna, mešana, par. dol. postaja, 1 vagon: denar 205, blago 205, zaključek 205; krompir rdečast, fco Stajerska postaja: blago 140; krompir beli, Stajerska postaja: blago 125; krompir rumen, fco Stajerska postaja: blago 110; bučne pške, neresetane, rifinosa, fco hrvaška postaja: blago 560; rinfos mandalon, fco Ljubljana: denar 310.

EFEKTI.

2 in pol odstotna državna renta za vojno škodo 159, 70dost. invest. pos. iz 1. 1921—, 61. Celjska posojilnica d. d. 209, 211, Ljubljanska kreditna banka 217, Merkantilna banka 110, 125, Prva hrvaška štedionica 830, 838, Kreditni zavod 190, 200, Nihag 50, Strojne tovarne in livarne 120, 123, 120, Trboveljska premogokopna družba 402, 417, Združene papirnice 100, 106, Stavbena 265, 280.

Zagrebska borza.

Dne 8. aprila. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 11.925—12.025, Praga 182 50—185 50, Pariz 310—320, New York 61 37—62 37, London 295—298, Trst 252 625—255 625, Berlin 14 695—14 845, Dunaj 0 0863—0 0883.

EFEKTI:

7% invest. posoj. 1921 61—62, 2 1/2% drž. rente za ratnu štetu 159—159 50, Ljubljanska kreditna 217—230, Centralna banka 15—16, Hrv. eskomptna banka 105—106, Kreditna banka, Zgb, 105—110, Hipotekna na banka 58—59, Jugobanka 99—100, Prva štedionica 830—840, Slavenska banka 75, Eksploatacija 42, Sederana, Osijek 645—650, Ista d. d. 60—65, Nihag 45—50, Gut. man 430—440, Slaveks 140, Slavonija 54—55, Trboveljska 400—410.

Inozemske borze.

— Curih, 8. aprila. Današnja borza. Beograd 8.375, Pariz 28 60, London 24 775, Milan 21 22, New York 518 70, Praga 15 3375, Dunaj 0 00729.

— Trst, 8. aprila. Borza: Beograd 39 475—39 555, London 116 70—116 80, New York 24 35—24 40, Pariz 125 25—125 75, Praga 72—72 50, Curih 471—472, Dunaj 0 03425—0 03475.

Jubilej Josipa Turka.

Redkokdaj in redkokje najdeš človeka, ki bi imel poleg svoje vsestranske zaposlenosti na gospodarskem, političnem in na drugih poljih časa in volje, da bi se navduševal še za plemenite človekoljubne ideje. V naših gasilskih vrstah imamo takega moža. Kdo ga ne pozna? To je naš Josip Turk, načelnik Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva, podstarosta Jugoslovenske gasilske zveze Ljubljana, član Ljubljanskega gerentskega sveta, ki na veliki petek praznuje svojo 60 letnico.

Josip Turk se je že v svojih mladih letih zanimal za gasilstvo. Ni bilo skoraj požara v Ljubljani, da bi ne bil prisoten mladi in bistri dečko Josip Turk, pa ne kot zijačo, temveč kot krepka pomoč tedanjemu gasilstvu. Dopravišil takratno, po vsem jugu na dobrem glasu stoječo Mahrovo trgovsko šolo, je stopil v službo kot uradnik v veško papirnico. Prvo, kar je napravil mladi uradnik Josip Turk je bilo, da je stopil v tovarniške gasilske vrste, in tu se je na narpod pod strogi in strokovno nabraženimi vevškimi poveljniki prvih polmov o gasilski taktiki, o gasilski organizaciji in gasilski disciplini. Nekaj pa je bilo, nele pri vevškem, temveč tudi pr ljubljanskem gasilstvu, kar je bodlo Josipa Turka v oči, to je šopirjenje nemštva in nemakutarnstva v gasilstvu. Vrtal je, kjer je bil, in danes lahko povemo na ves glas, da ima tudi Josip Turk dokaj zaslug na tem, da je ljubljansko gasilstvo leta 1898. pomedlo z nemakutarnjem iz svojih vrst.

Leta 1900., ko se je Josip Turk poravnal

v svoje rodno mesto Ljubljano, je vstopil v Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo, in tu ga najdemo v vseh različnih funkcijah, sedaj kot podnačelnika, potem soprota kot načelnika, kot načelnika Slovenske deželne zveze prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem, kot načelnika Ljubljanske gasilske zveze, kot podstarosta Jugoslovenske gasilske zveze Ljubljana, kot odbornika Veselovskega gasilskega saveza, itd. — povsod vestnega in marljivega. Največ zaslug na polju gasilstva in reševanja pa si je pridobil naš alavljeneec med svetovno vojno. Bil je namreč načelnik Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva. Nad polovico najboljših članov je bilo posvanih v vojno, s drugo polovico članov pa je J. Turk prevzel od Rdečega križa vse transport ranjenecv in bolnikov, ki so prihajali in odhajali iz Ljubljane. Reševalni vozovi, nabrani in shobnani šestkrat od vseh vetrov, so bili dan in noč na potu, in to vse pod spretnim in neumornim vodstvom Josipa Turka. Je to sicer premlačena in obrabljena fraza, toda če je kje na mestu, je v tem slučaju. Če približno, da je Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo, po statistiki Rdečega križa, na Dunaju prevozilo nad en milijon ranjenecv in bolnikov v mesto in iz mesta, pod vodstvom Josipa Turka, je odveč vsako nadaljnje utemeljevanje. Koliko je bilo potov, koliko prosjačev, koliko sitnosti od strani mogočnih avstrijskih oficirjev in generalov, toda Josip Turk je vsemu temu pariral s svojim, le njemu lastnim humorjem. O zaslugah Josipa Turka bi se moglo napisati marsikaj, pa pustimo to. Vemo, da bi ga preje spravili v slabo, kot pa v dobro voljo.

Slovensko gasilstvo se ga hvaležno spominja ob njegovem šestdesetem rojstnem dnevu, in zategadelj ga je Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo, pred kratkim soglasno izvolilo za svojega častnega člana, Ljubljanska gasilska zupa ga je izvolila že preje, in mu o priliki 60 letnice izročila častno diplomu. Mestna občina Ljubljana je imenovala Josipa Turka za njegove velike gasilske zaslugе že leta 1910. svojim meščanom in Njegovu Velikdanstvo mu je pred kratkim podelila srebrno in zlato svetinjo za meščanske zaslugе, in kmalu nato red Sv. Save IV. vrste.

Naš načelnik in podstarosta pa ne deluje za priznanja in odlikovanja, temveč se posveča gasilskemu delu iz čiste in nesebične ljubezni. ki mu jo nalaga vzvišena gasilska ideja.

Iz dna svoje duše našemu načelniku in našemu podstarosti k njegovi šestdesetletnici najiskrenejše častitavo s iskreno željo, da naj mu bo usoda mila in naj ga ohrani v naših gasilskih vrstah do skrajnih mej, ki so stavljene človeku. Gasilec.

dočasna, pač pa gladko tekoča in mehka, kar odgovarja značaju slovenske narodne pesmi. Zbirko najlepše priporočamo.

— Zbori. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo Ljubljanski Zvon. Izšla je 4 številka, ki prinaša J. Ravnikov moški zbor: »Kam si šla?« in St. Premrljev mešani zbor »Poljeke«. Naši pevski zbori so »Zborov« lahko veselili, ker jim nudijo izbrane, težke in lahke skladbe za njihove koncerte in nastope. List se naroča po dopisnici na naslov: Pevsko društvo Ljubljanski Zvon v Ljubljani.

— Ivan Cankar: Zbrani spisi. Prvi zvezek. Uvod in opombe napisal Izidor Cankar. Izdala Nova založba v Ljubljani. 1925. Str. XXVIII in 336. Cena broš. 55, v platno vez. 65, v polusjajni vez. 80. V predgovoru pojasnjuje založnik motive in način izdajanja Cankarjevih zbranih spisov, ki jih bo vsa naša javnost gotovo z veseljem in zanimanjem sprejela. V uvodu opisuje Izidor Cankar razvoj pesnikovega mišljenja v času, ko so nastajale njegove prve, v tem zvezku objavljene pesmi in črtice, razvoj pesnikovih literarnih in teoretskih nazorov in sprememb, ki so se med tem vršile v njegovi literarni formi. Nato sledi popoln in nespremenjen tekst druge izdaje »Erotičke«, potem one pesmi iz prve izdaje iste knjige, ki jih je Ivan Cankar pri drugi izdaji izpuštil, za njih pesmi, ki so bile tiskane v raznih listih med letom 1892. in 1898. in slednji zbirka črtic, ki jih je pesnik objavil v knjižni »Vijetec«. V opombah se pojasnjuje način postanka posameznih knjig, se označujejo najvažnejše pesnikove spremembe teksta, registrirajo kritike o knjigah in polemike, ki so zaradi njih nastale. — Knjiga je tiskana na izvrstnem papirju, je tiskarsko zelo lepo izvršena, okusno vezana in okrašena s dvema faksimiloma pesnikovih rokopisov iz prvih srednješkoliških in prvih dunajskih let.

Po dežne plašče

je treba vedno le t. vrstki
DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA
Na zalogi zjamčeno najboljši
angleški dežni plašči

Izpred sodišča.

Ljubljana, 7. aprila.

— Tudi telefonistinja so uradne osebe. Književnica Fr. D. je zahteval pri telefonski centrali v Ljubljani majno zvezo, toda dobil je napadno številko, vsled česar se je bolj sam zase hudoval nad uradnicami v centrali. Pri tem je preglasno izpregovoril: »Te neumne babe vse narobe napravijo. Telefonistinja pa imajo v svojem poplucu zelo izurjen posluh, zato sta dve v centrali vjele kritične besede in napravili uradno ovadbo. D. je bil obtožen po § 104 srb. k. z. ter je dobil 50 Din globe.

— V službi konkurenta. Sodsarki mojster Josip Tišler v Šiški je prišel pred sodišče tudi zaradi usodnega § 104, ker je šel za drugega brskat kostanj iz žerjavice. Na novega leta dan se je obtoženec nekoliko napil — najbrže je izvirala korajzja se iz lanskega leta, to je vsled veselja Silvestrova večera — nato pa šel nad fotografirala Holinskega v Lattermannovem dreveredu, katerega je v pričo več ljudi ošteval, da je boljševik. To bi sicer še ne bil prestopok proti § 104., toda žaljeni fotograf je poklical v obrambo službojočega stražnika, ki je hotel razgrajati odstraniti, za kar je Tišler stražnika ošteval, da ne zna svoje službe opravljati, ker štiti elemente, ki so proti državi in kralju. Obtoženi je priznal, da je bil k temu nahujskan po fotografu Gajšek, ki je Holinskega konkurent. Tišler je dobil zaradi žaljive javne straže 48 ur zapora.

— Prva je prepovedana, druga pa ne! Take pravne nazore imajo naši kmečki fantje. Dne 14. februarja je pred neko gosposino v Zgornji Šiški izjavil neki Stanko Prešeren nasprotno fantovsko družbo. Posebno si je vzel na piko Lovčarja Stlemenca, ki ga je dvakrat udaril z bičem po glavi. Stlemenec je rekel napram svoji družbi: »Sedaj bom pa jaz začel. Prva je prepovedana, druga pa je dovoljena!« Ker ni imel biča pri roki, da bi vrnili enako z enakim, segel je v žep po nož ter začel nasprotnika z njim obdelavati. Prizadajal mu je pet ran, izmed katerih je bila ena tako nevarna, da so Prešernu le z operacijo rešili življenje. Stlemenec se je izgovarjal s silobranom in pijanostjo, toda obsojen je bil na tri mesece težke ječe in na povrnitev stroškov. Nastop kazni se mu odloži za en mesec, da se bo v tem času poročil.

V tajni razpravi je bil obsojen mladoletni Al. Tomazin zaradi hudodelstva po § 129 na tri mesece ječe.

— Voje posledice naj ščitijo zločince? Pšepjo nam: Ne mine dan, da bi ne nastopil pred sodiščem zaradi raznovrstnih deliktov obtožen z izgovorom, da so postali duševno defektni vsled posledice vojne. Vsak teh je dobil ali strel v glavo ali ga je granata zasula, v nekaterih slučajih pa trpe na posledicah malarije. Kot taki so baje hitro razburjivi, posebno po zaužitju alkohola ter zakrivijo zločine, ki se jih potem prav nič ne spominjajo. Sodniki navadno tudi upoštevajo razvratne živce in druge defekte ter čestokrat le iz teh razlogov izrekojo oprostilne razsodbe. Stvar pa ima svoje senčno stran, ker zgledi včelo. Pijanost je že sama na sebi v našem kazenskom zakoniku zastarela olajšava. Kdor ve, da postane po zaužitju alkohola zverina, naj se pač alkoholizma izogiblje. Posebno pa naj bi veljalo to za vse tiste, ki imajo res tako zbitno živčevje, da takoj zbesnijo. V Ameriki s takimi izgovori ne morejo prodati tudi najhujši nevrastenci, ker bi jih v takem slučaju zadelo podvojen kazni. Tudi naš kazenski zakonik bi moral v tem oziru modernizirati.

Kako so izsledili morilca Amalije Leirerjeve?

Največja kriminalna afera, kar jih pozna doslej Madžarska. — V umor so zapleteni odlični madžarski javni funkcionarji.

Poročali smo že obširno, da se oblasti slednje izsledile rafiniranega morilca madžarske lepote Leirerjeve in da si je močnik pred aretacijo pognal kroglo v glavo. Policijski nadzornik Ševčik je povedal po povratku iz Šternberga v Olomuc marsikaj zanimivega o tem, kako je izsledil morilca Pödrja. Prvotna domneva, da je bil Pödr nečrednež, se ne potrjuje. Zločin ga je zelo potrl. Na sled so mu prišli takole:

31. marca je sedel agent neke oglasne tvrdice Dohnal v olomučski kavarni s nekim možkom, ki mu je bil na las podoben. Tega moža je potreboval Dohnal, da izvede svoj drzni načrt. Prosti ga je, naj si preskrbi potni list za Madžarsko. S tem potnim listom bi pa potoval Dohnal, ki je moral ba. je nekje na Madžarskem izslediti neke dragulje ter jih vzeti s seboj v Olomuc. Na svojo ime ni hotel potovali, ker se je bal, da bi njegov odhod ne zbudi pozornosti. Ali Dohnal je imel s svojim zaveznikom smolo. Njegov neprostovoljni pomočnik je bil policijski konfident, ki je svedel takoj opozoril policijo na sumljivega agenta. Zadeva s potnim listom se je zavlekla do 4. junija in Dohnal ga je imel že malce pod kapo. Zato se je tudi zagovoril in izdal, da gre za dragulje, ki jih je Pödr spravil pri svojih znanih. Prijatelja sta se ločila in Dohnal je odšel v hotel »Pri lesenem zvonu«. Sestati bi se morala drugi dan ob 11. Ob tem času so Dohnala aretirali. Na policiji je izpovedal, da mora biti morilec Pödr ta čas v Šternbergu, kamor je povabil. Tudi on kot podnačelnik pri lastniku tiskarne Bedrichu Pleschu v Obloukovi ulici 46.

Višji policijski nadzornik Ševčik je takoj nato odpotoval s detektivom Vavčkom v Šternberg, ker se mu je zdelo, da mora stanovati v isti hiši tudi morilec Pödr. Oba policijska organa sta naprosila orožniškega kapitana Zahradnika za stražo v civilni obleki, ki jima pa ni bila dovoljena. Spremljal ju je orožnik v uniformi. Tako se je zgodilo, da je Pödr, videč kaj ga čaka, izvršil samomor in odnesel v večnost zagonetno drznega umora v Budimpešti. Po naključju je šel tudi orožniški stražmojster mimo okna dotične hiše, tako da ga je morilec lahko opazil. Ko so stopili v sobo in je počil strel, je planil nadzornik Ševčik na morilca, misleč da hoče ustreliti njega. Takoj nato je spoznal, da si je Pödr sodil sam. Pod očejo je držal morilec v levi roki samokres, desnica pa je bila vsa črna od smolnaka. Smrt je morala nastopiti takoj, ker policijski nadzornik na vprašanje: Ali ste vi Pödr? ni dobil odgovora. V stanovanju so našli Dohnalove legitimacije, njegove fotografije in domovinski list na ime Josefa Hölsnerja, elektrotehničnega pomočnika. V predalih je našel detektiv Vavček kup sežganega papirja, in ga je previdno zbral in pregledal. Sredi tega papirja so bila tri obžigana pisma v madžarskem jeziku. Prvo pismo je pisal Pödr svoji materi in se glasi:

»Moja draga, dobra, sladka mamica! Odpusti mi, da sem ti prizadel na stara leta toliko hudega. Lahko mi verjameš, da mi ne bo več dobro na svetu, kakor mi je bilo nekoč, ker moram tako ali tako poginiti. Moja bolna pljuča niso več za tako življenje. Zbogom, moja draga, dobra mamica, snideva se na onem svetu. Tvoj ljubeči sin Gyula.

Drugo pismo, naslovljeno na sestro, se glasi: »Moja mala, sladka sestra! Zbogom in ne žaluj za svojim bratom! Bom na varnem kraju, kjer ni več skrbi ne bolesti. Bog te blagoslovi. Poljubila Te tvoj brat.« Zadnje pismo je napisal Pödr svoji ljubljani: »Moja sladka Gizla, zbogom! Odpusti mi, da ne morem več prenašati tega mučnega in bednega življenja. Blagoslovi Te nebo, odpusti mi!«

Iz teh pism in iz okolišci, da Pödr ni streljal pred smrtjo v nadzornika Ševčika, je posneti, da se je oglašila v njem po umoru vest. Daktiloskopično so točno ugotovili njegovo identiteto. Dohnal trdi pri njegovem zaslišanju, da ni vedel, da gre za Pödrja. Srečala sta se koncem decembra v Košicah v neki gostilni, kjer se mu je Pödr predstavil kot Jakob Schlessinger. Poplita sta nekaj steklenice vina, nakar sta skupno odpotovala v Šternberg. V via ku sta se seznanila s Pleschom, ki ga je Dohnal že prej poznal, ker je imel v Šternbergu nekoč tiskarno. Pödr je pravil, da ima mnogo denarja in da bi lahko razširil Pleschovo tiskarno. On in Dohnal bi bila kompanjona. Nastanila sta se pri Pleschu in Pödr je dal Dohnalu dva naslova, kjer so bili skriti dragulji. Za drugi naslov je dal morilec svojemu znancu tudi fotografijo, da bi mu brez obotavljanja izročili dragulje. Vsa pisma je našel Dohnal v suknji, kjer so jih tudi našli. V njih piše Pödr, da živi v veliki stiski, da se namerava naseliti nekje v okolici Prage ter si spremeni obraz s vitrijsolom tako, da ga ne bi mogla spoznati lastna mati. V Košicah, kamor je odpotoval Ševčik z Dohnalom, so vodili preiskavo dva dni zamen in šele Dohnal je opozoril policijo, da so dotične ulice, označene v pismih, v Budimpešti, ne pa v Košicah. Polcija se je takoj odpeljala na madžarsko mejo, kjer se je sestala z madžarskimi detektivji, ki so vodili preiskavo o tej aferi v Budimpešti. Ugotovili so, da znaša vrednost draguljev 40—50.000 Kč. To so briljanti, zapestnica, prstan in itd.

Najnovejša poročila iz Budimpešte poročajo, da je prišlo v aferi umora Amalije Leirerjeve do senzacionalnega preokreta. Polcija v Budimpešti je namreč aretirala inspektorja mestne elektrarne Ladislava Okolicsanija. Do aretacije je prišlo na podlagi Dohnalove izjave v Košicah, da je Okolicsany vedel za umor Leirerjeve in da so najdražji dragulji skriti pri njem. Okolicsany zanika, da bi vedel o umoru in ropu, priznati je pa moral, da je bil dober prijatelj Pödrja in da je postal tudi nekega Chudacka, ki ga dolže soudeležbe pri umoru. Ugotovljeno je, da je prišel Pödr z legitimacijo uslužbenca mestne elektrarne v hišo, kjer je stanovala Leirerjeva in je tako izvršil svoj grozni čin. Preiskava je dalje dogajala, da imata Okolicsany in Pödr na vesti še drugi umor, ki je bil izvršen lani v Budimpešti, kjer je bila umorjena in oropana neka Tausigova. Oba snovu umorjene je zaslišala policija. Izpovedala eta, da je bila njena mati dobro znana z uradnikom elektrarne Mesarom, ta pa je bil v intimnih zvezah z Okolicsanom. Vdova Tausigova je bila umorjena pri belem dnevu. Morilec je čakal v stanovanju, kamor se je spustil, in ko je prišla nesrečna žrtev s trga, jo je zahrbtno napadel, potegnil nazaj, vleklo od vrat do vodovoda ter jo ubil.

Kapitan dr. Vogel je vodil v ponedeljek v Šternbergu preiskavo o tem, kdo je poslal Pödrja in Dohnala denar. Pri preiskavi so našli original brzojavke z dne 17. marca, kjer Pödr brzojavljiva madžarskemu inspektorju elektrarne Okolicsanyju v Pešto, da nujno potrebuje denar. V letem kotu blanketa je kot pošiljatelj naveden Dohnal. Ta del brzojavke je napisal Pödr, dočim je pisal madžarsko besedilo Pödr. Ugotovljeno je tudi, da je Okolicsany poslal denar Pödrju trikrat, skupaj 54 švicarskih frankov. Včeraj so odpravili madžarski detektivji v Košice, od koder so obvestili policijo v Olomucu, da so tam aretirali dva morilčeva pomočnika. V Lučencu je bil v nedeljo aretirani Pödrjev znanec Geza Breiter.

USPEH ZLATOROG MILA

temelj na visoki čisti moči, množini pen in veliki izdatnosti. Vsled tehničarjstnosti je ZLATOROG MILO tudi najbolj priljubljeno milo. 64/L

Pödrjeva afera se je razvila v največjo kriminalno senzacijo. Kakor je bilo pričakovati, so igrali v tej aferi zelo važne vloge politični momenti. Preiskava v Budimpešti je dagnala, da je bila v mestni elektrarni cela zločinska tolpa, čije načelnik je bil inspektor Okolicsany. V umor Leirerjeve so zapleteni štirje uslužbeni elektrarne in sicer Okolicsany sam, dalje v Olomucu aretirani Karel Hudczek, v Pešti aretirani Bollach, pri katerem so našli del dragocenosti, ukradenih umorjeni Leirerjevi, in slednjič pokojni Pödr sam. Okolicsany je zelo eleganten gospod in bližnji sorodnik odvet. dr. Okolicsanija, bivšega madžarskega poslanca. Okolicsany je bil član častniškega detachmenta v hotelu Britannia, po padcu boljševiškega režima pa je funkcioniral na češkoslovaški meji kot poveljnik samostojnega oddelka ter tihotapl sladkor z Češkoslovaške na Madžarsko. Z bratom sta napadla leta 1920. na češkoslovaškem ozemlju posesnika Leopolda Bahta, ga pretepla do smrti in mu ukradla 300.000 Kč v gotovini in za 100.000 Kč dragocenosti. Njegov brat je bil zato obsojen na 10 let ječe, Okolicsany pa na devet mesecev. Ko je senat proglasil obsodbo, je prišel na sodnijo Pödr in izpovedal v prid Okolicsaniju, tako da je bila obsodba razveljavljena in moža so obsodili samo na 21 dni zapora. Iz hvaležnosti je Okolicsany sprejel Pödrja v službo v mestno elektrarno, spodbetka kot pomožnega delavca, pozneje pa kot uslužbenca, ki je hodil po hišah meriti porabljeno energijo. Okolicsany ima obsejne politične stike ter se je udeleževal raznih terorističnih akcij v Pešti, med drugim tudi bombnega napada na operetno gledališče. Izdajal se je za nadporočnika in je bil zaupnik irendentistične organizacije »Krvava zveza dvojnega apostolskega križa«. Je tudi ugledni čimtelj organizacije Probujajočih se Madžarov.

Ko so ga aretirali, se je delal na policijski tako nedolžnega, da so ga hoteli že osvoboditi, kar se je zglasilo na policijski omenjeni Bahnt in izjavil, da je to zločinec, ki ga je oropal in napol ubil. Zato so Okolicsanija pridržali v zaporu. Kmalu je prišlo iz Olomuca brzojavno obvestilo, da je Hudczek pri zaslišanju izjavil, da je Okolicsany pošiljal njemu in Pödrju denar in da je zapleten v umor Leirerjeve in Tausigove. Okolicsany trdi, da o umoru nič ne ve, da Pödrja in Hudczeka sicer dobro pozna, toda njegovi stiki z njima so samo političnega značaja. Pošiljal jima je denar na Češkoslovaško v svrhu volunturna in irendentizma. Ta trditve je deloma resnična, ker je Okolicsany vodilni član tajne irendentistične organizacije. Polcija je dogajala, da je bil mož dobro znan z umorjeno vdovo Tausigovo in da je poslal neke neznanke, ki jim je povedal vse podrobnosti o njenem stanovanju, da bi jo lahko našli in ubili.

Sokolstvo.

— Sokolsko društvo v Štepanju vas vabi svoje člane, da se jutri v Četrtek ob triletni na 5. popoldne udeležijo v krojih pabrega s. Lenčca Anžič. Pogreb se vrši iz državne bolnice na pokopališču v Štepanju vasi. Zbirališče ob pol 5. pred mrtvašnico drž. bolnice. Zdravo.

Inerate in oglase

za velikonočno številko „Slov. Naroda“, ki izide v pomnoženi nakladi, sprejema upravništvo nepreklicno do petka do 6. ure zvečer.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 20. zvečer.

Sreda, 8. aprila: Rosmersholm red E. Četrtek, 9. aprila: Zaprtlo. Petek, 10. aprila: Zaprtlo. Sobota, 11. aprila: Zaprtlo. Nedelja, 12. aprila: Golgota. Izven. Ponedeljek, 13. aprila: Lizistrata. Izven.

Opera.

Začetek ob pol 20. zvečer.

Sreda, 8. aprila: Carmen. Red D. Četrtek, 9. aprila: Zaprtlo. Petek, 10. aprila: Zaprtlo. Sobota, 11. aprila: Zaprtlo. Nedelja, 12. aprila: Don Juan. Izven. Ponedeljek, 13. aprila: Carmen. Izven.

— Sprememba današnjega opernega in dramskega repertoarja. Vsled obolevosti ge. Vilme Thierry — Kavčnikove se ne more danes v sredo zvečer polti nameravana opera Carmen. Vsled tega odpade današnja operna predstava in abonenti reda D dobijo operno predstavo prihodnji teden. V drami pa se igra mesto Lizistrata za red E Ibsenova drama Rosmersholm in to vsled tega, ker je morala ga. Nablocka k težko bolnemu soprogu v rusko bolnico v Pancevo.

— VII. mladinsko glasbeno predavanje. Pod naslovom »Začetek slovenske umetne glasbe« je v nedeljo prof. dr. Kozina v okvirju mladinskega predavanja priredil historični koncert ter obenem predstavil svoje učence solopetja gg. Burjo, Berlota, Kraglja s prirediteljem v kvartetu in posebej Burjo (tenor), Berlota (bariton) ter Pavliča (bas). Prireditve je bila zelo instruktivna in ravno v sedanji dobi glasbenega vrvenja in drvenja, v dobi, ko danes človek skoro že več ne vpoštevata in ne pozna tega, kar je bilo ustvarjeno včeraj, zelo umestna. Marsikatera stvar naših glasbenih prednikov, deloma še diletantovskomponistov Potočnika, Slomška, K. Mašeka, Flašmana, M. Vilharja, Rihtarja, G.

in B. Ipavca, Hajdriha, Jenka, Medveda, Foersterja in Kocjančiča, ki jo je dr. Kozina z večšo roko izbral iz visokega kupa zlatih zborovske literature in solospjevov polpretekle dobe, je še vedno lepa, izjavljajo vredna in zdrži konkurenco marsikateri nove stvari, ustvarjene pod vtišom raznih modernističnih struj. Kvartet sicer ni glasovno homogen, a dobro naštrinan. Prav posebno pa je ugajal g. Burja kot solist. V njem uvidimo prav kmalu izvrstnega koncertnega pevca. Pred vsem tol Istotako sta gg. Berlot in Pavlič lahko v ponos svojemu učitelju, kažeta krepak glasovni material in smotreno šolo. Predavanju je mnogostevilna mladina sledila z velikim zanimanjem. Živ govor predavatelja dr. Kozine, ki ga je razdelil med posamezne točke, je bil izčrpan in temeljit. Gospod dr. Kozina naj bi kaj kmalu nadaljeval svoje predavanje, izbravši si sedaj novejšo dobo, n. pr. dobo »Novih Akordov« kot predmet svojega predavanja.

— Slovenske narodne pesmi. Najbolj in čveteroglasno postavil Marko Bajuk. I. zvezek. Pomnoženo izdaja. Izdala in založila Nova založba v Ljubljani. Cena Din 26.—. Ker sta oba zvezka Bajukovih narodnih pesmi, ki jih je svojčas izdala Glasbena Matica, že davno pošla, je Nova založba založila novo pomnoženo izdajo. Zbirka obsega 51 zborov, izmed teh 44 moških, 5 mešanih in dva ženska. Namen, ki ga je hotel doseči profesor Bajuk s to zbirko, je očitno ta, da se naša narodna pesem vzdrži v čim širši ljudski plasteh. Zato je na eni strani izbral iste pesmi, ki se splošno najraje pojo, na drugi strani pa je harmonizacija kar moč preprosta, tako da vsako skladbo z lahkoto obvlada v glasbeni teoriji še tako neizkušen zbor. Tudi glasovne moči ne potrebujejo Bajukovi zbori: kvartet z dobrimi glasovi se bo prav tako dobro slišal kot močan zbor. Uprav to dejstvo, da Bajukova harmonizacija ne stavi nobenih velikih zahtev na zbor, bo znatno pripomoglo, da se bo narodna pesem veliko in pogosto in ob naraznejših prilikah pela. Pri vsej svoji preprostosti pa Bajukova harmonizacija ni banalna, surova ali

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 8. aprila 1925

— **Kralj v Sarajevu in Bosni.** Za praznovanje velikonočne praznike odpošljal Nj. Vel. kralj Aleksander s kraljico Marijo v Sarajevu v Bosno. Ostane tam več dni. Njegov veličastni kraljičin prispel je s soboto 11. t. m. iz Bukarešte, kamor je potovala radi bolezni svojega očeta kralja Ferdinanda.

— **Nova odlikovanja prosvetnih delavcev.** V prosvetnem ministru je izgotovljen ukaz o novem odlikovanju prosvetnih delavcev. Ukaz se danes predloži Nj. Vel. na podpis.

— **Upokožitev.** Z ukazom Nj. Vel. z dne 2. aprila je upokojena učiteljica Ana Neubauer-Kren v Smartnem pri Kranju.

— **Nov pomočnik ministra za narodno zdravje.** Za pomočnika ministra za narodno zdravje je imenovan g. Vlastimil Jančič. Dosedanji pomočnik dr. Popović je izvoljen za narodnega poslanca.

— **Tečaji za zdravstvene.** Dunajska medicinska fakulteta priredi vsako leto celo vrsto tečajev v nemškem jeziku iz vsake specialne medicinske stroke. Letošnji tečaj vsebuje zopet izvsake panoge medicinske bogato snov, katera je sposobna vzbuditi zanimanje zdravstvenih. V svrhu centralizacije prireditve obstaja na Dunaju, VIII., Schönbegrasse 2, posebna pisarna, ki opravlja administrativna dela organizacije tečaja in ima nalogo informirati zdravstvene o vseh možnostih zdravstvene nadalje izobrazbe in jim svetovati. Na to pisarno opozarjamo slovenske zdravstvene, ki se zanimajo za te tečaje. Udeleženci teh tečajev uživajo dalekosežno znižanje pristojbin za vzajem, dalje popust na cenah v številnih hotelih in zavodih glede prehrane, odnosno stanovanja. Programi so na razpolago v avstrijskem konzulatu v Ljubljani in se tudi neposredno dobijo brezplačno pri omenjenemu vodstvu teh tečajev.

— **O ekskurzijah naših elektrotehnikov v Italijo.** Pišejo nam: Kakor smo že poročali, si nameravajo slušatelji višjih semestrov elektrotehniških in hidroelektričnih fakultet ogledati velike hidroelektrične naprave v Zgornji Italiji. Prvotna namera, da bi za to ekskurzijo uporabili velikonočne počitnice, se je pa morala opustiti radi tega, ker ekskurzijski fond akademskega kluba elektrotehnikov razpolaga komaj z eno četrtino potrebne svote za omogočitev nedeležbe revnejšim slušateljem. Prošnjam omenjenega fonda odzvalo se je le malo podjetij in od številnih občinskih svetov, na koje se je odbor obrnil, odzval se je samo oni občine Kočevje. Deputatji, koja se je v spremstvu g. Franje dr. Tavčarjeve oglašila pri velikem županu dr. Balčiču, da ponovno zaprosi za državno podporo, je veliki župan obljubil nakazilo in pokazal veliko zanimanje za idejo ekskurzijskega fonda, da se s podeljevanjem brezobrestnih posojil omogoči udeležbo na strokovno znanstvenih ekskurzijah tudi najrevnejšim. Kakor doznavamo, se namerava sestaviti nadzorni komitej, v katerem bodo napolnili naše najprijavljene osebnosti; s tem bo dana garancija vsem, ki so ali bodo prispevali k temu fondu, da se prispevane svote pravilno uporabijo. Upamo, da bodo vsa industrijska podjetja naše kraljevine in naša javnost videla veliki pomen strokovno znanstvenih ekskurzij in v gmočnem oziru podprala stremelje naših elektrotehnikov, da si pod vodstvom svojih profesorjev ogledajo velike in predvsem najbližnje naprave svoje stroke v Gornji Italiji. Za ekskurzijo ljubljanskih elektrotehnikov v Italijo darovali so med drugimi: »Transformator« elektrotehnične tovarne Din 1000, ga. dr. Sernečeva in ga. dr. Kalanova zbrali v Celju Din 2200, Klub Primork v Ljubljani Din 1000, Kolo Jugo-slov. sester v Ljubljani Din 1000, papirnice Vevče Din 1000, Posojilnica v Mariboru Din 1000, občinski svet Kočevje Din 500, ravnateljstvo železarne Store pri Celju Din 500, za kar se podpisani odbor vsem cenj. darovalcem najpriznaneje zahvaljuje ter prosi posnemanja. — Odbor.

— **Trgovci, dopisujte slovensko!** Slovenski visokošolci nam piše iz Pariza: Javil sem se pri treh velikih prevajalnih birojih za prevode iz našega jezika, a povsod sem dobil isti odgovor: Za Vas ne bo skoraj nič dela, kakaj trgovci iz Jugoslavije dopisujejo skoraj izključno nemško. Pustil sem svoj naslov in po trimesečnem čakanju sem slednjič dobil povabilo od enega teh uradov, naj pridem radi nekega prevoda iz hrvaščine. Oglasil sem se in prevedel pismo zagrebškega trgovca, ki ga piše velik pariski trževnik — čudež božji — v hrvaškem jeziku. Zaslužil sem za prevod 12 frankov. Še urada mi je rekel: »Skoda, da za Vas nimam stalnega posla. Če bi Vaš trgovci dopisovali v Francijo v Vašem jeziku, bi lahko nastavljal več dijakov, ki bi dobro služili. Tako imam v svojem uradu nastavljenega enega madžarskega diaka, dva Bolgara, enega Rumuna. Vsa pisma pa, ki prihajajo iz Jugoslavije, so s prav rednimi izjemami pisana v nemškem jeziku in jih prevaja avstrijski diaki. Naj bi si naši trgovci že vendar enkrat zapomnili, da so Jugoslovenci in da imajo dopisovati v ves svet samo v domačem jeziku, pa naj si gredo njih pisma v Trst, v Gradec ali Pariz. To ne bo samo dvignilo njih lastnega ugleda in ugleda naše države v tuzemstvu, temveč bo našim ubogim visokošolcem tudi na ta način precej pomagano.

— **Upokožitev prof. Vadjala.** Po poročilu iz Beograda je upokojen gosp. Fran Vadjal, bivši predsednik viš. šolskega sveta v Ljubljani.

— **Dr. Rybář poslanik v Carigradu.** Pooblaščen minister, načelnik oddelka zunanjega ministra za izvedbo mednarodnih pogodb in predsednik naše delegacije na konferenci v Firenci dr. Otakar Rybář je imenovan za našega poslanika v Carigradu. Dr. Rybář prevzema v Carigradu važno mislo. Dosedanji zastopnik naše vlade v Carigradu g. Bakic je stavljen na razpoložanje.

— **Režiser Boris Putfata je zelo nevarno obolel** ter se zdravi v ruski bolnici v Pančevu. Po vestih, ki smo jih dobili, je njegovo stanje silno težko ter njegovo življenje resno ogroženo. S simpatičnim umetnikom sočustvujemo in mu želimo skorajšnjega okrevanja.

— **Okrajna cesta Rogatec - Zetale** bo radi poprav pri 4 km števil 15 iz Rogatca v času od 21. aprila do 5. maja 1925 zaprta za vsako vožnjo, kar naj občinstvo upošteva.

— **Savez privatnih nameščencev Jugoslavije, Zagreb, naznanja**, da se njegov II. redni savezni kongres, ki je napovedan za 12. t. m. v Zagrebu ob 9. dopoldne, ne bo vršil v prostorih bivšega hrv.-slov.-dalm. sabora, kakor je to naznanjeno v naznanilu z dne 10. marca t. l., marveč v veliki dvorani »Kola«, Zagreb - Wilsonov trg 3.

— **Muslimanski zakonik v Bosni.** Po statistiki o zakonih je bilo preteklo leto v Bosni 9157 muslimanskih zakonov, ločitev zakonov je registrirana z 1927 slučaj in zakonov z dvema ali več ženami je bilo sklenjenih 40.

— **Nezgodna industrijska g. Kozina.** Včeraj onolndne se je dogodila pri Naklem nad Kranjem težka avtomobilska nesreča, čije žrtev bi kralju postal industrijec g. Peter Kozina, tovarnar v Trzinu. G. Kozina se je vozil z avtomobilom proti Trzinu, ko se je ta na nekem strmim obronku pri Naklem nenadoma prevrnil, odletel v občestni jarek ter pokopal pod seboj g. Kozina. Skoraj trideset ure je ležal g. Kozina v tako mučnem položaju, dokler niso prišli mimo neki kmetje, ki so ga rešili izpod avtomobila. Sreča pri vseh nesrečah je bila, da je ostal g. Kozina nepoškodovan, kakaj dobil je samo lažje praske na kolenu. Obvezal ga je iz Ljubljane prispeli zdravnik dr. Jenko.

— **Strasen zločin je bil izvršen** te dni v Derventi v Bosni. Na progi so našli smrtne ranjenega seljaka Marka Jurica. V prvem hipu se ni zbal, ali se je zgodil zločin, ali gre za nesrečen slučaj. Tekom preiskave se je ugotovilo, da sta Jurica napadla njegova soseda Peter Novak in Todor Džidžara, ki sta žvela z njim v stalnem prepiru radi zemlje. Neke noči sta ga v zasedi počakala in ga napadla s koli. Težko ranjenega sta nato položila na železniško progo, upajoč da ga raztrga broljak, ki je imel skoraj priti. Medtem je ranjenca našel železniški čuvaj in ga potegnil s tira. Ranjenec se bori s smrtjo. Novak in Džidžara sta bila izročena sodišču.

— **Spalna bolezen.** Ta nora in čudna bolezen se še vedno pojavlja v različnih krajih naše države. Tako zaznamujejo v okolici Nove Gradiske tri slučaje pojave spalne bolezni. V Novi Gradiski spi neko 12 letno dekletce že več nego 14 dni. Deklice hrani jo umetnihi potom.

— **Bolgarski komiti se udajajo.** Iz Skoplja poročajo, da se je te dni našim oblastim udalo več bolgarskih komitov, članov čete Lazarja Divljanika. Trginska smrt 17 letnega starčka, v Savi pri Brodu je utonil 77 letni Božo Roguk, vpojojeni pošni poduradnik. Kako je zašel v Savo, ni znano.

Najlepši izlet za praznike

je v Bohinju — hotel Sv. Janez — Krasne ceste za avtomobiliste! 1010

— **Proti odelosti deluje s kolosalnim uspehom samo »VILFANOV ČAJ«.** Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvajalci: Laboratorij Mr. D. Vilfan, Zagreb, Prilaz 71.

— **Najnovejša bluza, otroške plaščke, oblečke priporoča Krištofi-Bučar.** 80

— **»Neosan« krema Vam štedi na dveh straneh, prvič, ker se je zelo malo porabi, drugič, ker poveča trpežnost obutve.** 50/L

O BLEKE
O BROKE
O. BERNATOVIC
MESTNI TRG 3

Iz Ljubljane.

— **Velezanimivo predavanje** je imel v ponedeljek zvečer v Mestnem domu tajnik Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani g. Ivan Mohorič o českoslovaški industriji in njenem razvoju. Njegovo predavanje, ki je dokazovalo obsežno temeljito poznavanje gospodarskih razmer v bratski českoslovaški republiki, so polnopravni številni sklopični slike, ki so vzbudile med poslušalci splošno pozornost. Grajači moramo, da so se prav maloštevilno udeležili tega poučnega predavanja baš tisti krogi, katerim je bilo to redavanje namenjeno. Da je bila odsotna tudi mladiina, zlasti gojenci tukajšnjih trgovskih šol, se ob dan razmerah razume samo ob sebi.

— **Udruženje rez. oficirja i ratnika,** pododbor Ljubljana, vabi g. rezervne oficirje, da se udeležijo pogreba zaživelega t. v. Milana Pluta v četrti dne 9. apr. t. l. ob 15. popoldne iz mrtvašnice državne bolnice v Ljubljani. Obleka civilna. Po možnosti znak udruženja. Rezervni oficirji tvorijo svojo skupino. Pogreb bo z vojaškimi častimi. Uprava pododpora.

— **Ponočniki so predvčeršnjim** v Zvezdi nasproti brivskemu salonu Gled v pilani občinstvo zlomil in zvil ob turkajšnjih nasadih se nahajajočo železno ograjo in povzročili mestni občini znatno škodo. V isti noči so pomandrali in razkopali tudi sveže nasade ob ciperem gredišču. Te surovosti se v zadnjem času ponavljajo dan za nevom v Ljubljani. Navedeno tega so ponočniki obsekal tudi drevesa v tivolskem parku. Pravilo, da so ti surovi ponočniki večinoma inteligentni ljudje, od katerih bi človek pač pričakoval, da bi imeli

li malo več srčne omike in zavesti, da se ne sme lahkomišljeno poškodovati tuje lastnine, zlasti ne take, ki služi splošnosti. Ali res ni mogoče, da bi se izvedli vsaj eden izmed teh ponočnikov, da bi se ga v svarilo drugim eksperimentalno kaznovalo?

— **Orjunaši!** Pozivamo vas, da se v čim večjem številu udeležite v kroljih pogreba pokojnega br. Milana Pluta, ki se vrši v četrti ob 15. popoldne izpred bolnice. Zbor ob trideset na 15. Oblasni odbor.

— **Sokol I. v Ljubljani poziva članstvo,** da se udeležijo pogreba preminulega brata Milana Pluta v civilu z znakom. Pogreb pokojnega bo v četrti ob 3. popoldne iz državne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Odbor.

— **Pihala Sokola I. (zodba)** ima pr. hodno valjo v torek 14. t. m. ob 8. zvečer. Udeležite se vsi! Kapetnik.

— **Občni zbor »Kluba Hubiteljev pri čarju v Ljubljani«** se vrši dne 18. aprila t. l. ob 20. zvečer v unioński restavraciji »V Rožicah«. Drugi dan, 19. aprila, se vrši spomladanska derbi-tekmá psov pitčarjev v lovišči občine Ježica. Zjutraj ob 7. uri je zbirališče na restavracijskem vrtu glavnega kolodvora, tam se vrši smotra psov, nato pa odhod v lovišče. Tekma se razvije na levo od ceste, ter se bo pomikala v smeri proti Ježici, tam bo pri »Ruskem carju« odmor in kosilo, popoldne se tekma nadaljuje na drugi strani v smeri proti Ljubljani. Zvečer se razglašajo uspehi tekme in porazdelje darila v unioński »Srebrni dvorani«. Kdor se ni prijavil svojega psa na tekmo, naj to čim prej stori. K obliži pila ležbi, bodisi na občni zbor ali k tekmi, vabi odbor. 725/n

— **Zadruga sobo, črkoslikarjev, plestarjev in ličarjev v Ljubljani naznanja**, da se vrše redne vajeniške preizkušnje v drugi polovici meseca aprila. Nekolikovarne prošnje s priloženimi izprčevali obrtne nadaljevalne šole je predložil do 15. aprila t. l. pri združnem načelniku Stefanu Spilieticu. Rimska c. 16. Čas preizkušnje se določi in sporoči reflektantom pravdozorno. Odbor. 727/n

— **Ribe, sladkovodne in morske vsehi vrste** se bodo prodajale veliki četrti in petek na ribjem trgu na drobno in debelo.

— **Uprava našega lista** je prejela za Društvo slepih Din 100, katere je daroval g. Hugon Turk. drž. vet. inšpektor, mesto cvetja na kosci blagopokojnega g. Ivana Fortuna, posrtnika v Slični in Din 100, katere je daroval lekarnar g. dr. Piccoli mesto cvetja na krsto bagopokojne g. Tekavčeve. Srčna hvala!

— **Koncert slov. pev. društva »Kraško-Trnovo«** bo danes v dvorani Filharmonične družbe ob 20. zvečer. 729/n

Iz Celja.

— **Novo mešne cene v Celju.** Mestni magistrat objavlja razglas glasom katerega se smatrajo od 7. aprila dalje za prodajo mesa v mestu Celju nastopne cene kot primerne: za 1 kg prvovrstnega mesa volov in telic Din 20, za 1 kg drugovrstnega mesa volov, telic in b'kov, izvzemci kравle meso do Din 18, za 1 kg mesa debelih krav do Din 16, za 1 kg mesa drugih krav do Din 15, za 1 kg telčičkega mesa do Din 22. Prodaja mesa po višjih kot navedenih cenah se bo smatrala kot naviljanje cen. Vsak mesar mora imeti vidno označene cene. Svari se pred označbo ali na prodajo mesa slabše kvalitete kot mesa boljše kvalitete. Prestonki se bodo kaznovali po tozadevnih določilih. Osebe, ki bi hle radi zgornj navedenih prestopkov ponovno

kaznovane, lahko izgube tudi pravico nadaljnjega izvrševanja obrti. Občinstvo se v lastnem interesu opozarja, da vsak prestopnik nemudoma javi tržnemu nadzorstvu ali pa dr. pravdaštvu.

— **Tedonski izkaz o klanju in uvozu mesa merne klavnice** v tednu od 30. maha do 5. aprila. Zaklalo se je: 1 bika, 13 volov, 13 krav, 3 telce, 10 telet, 12 svinj 3 kozličke. Mesa se je uvozilo: 504 kg govedine, 1111 kg teletine in 881 kg svinjine.

NOGAVICE KLJUČ

so najboljše in najcenejše kajli trpežnost enega para nogavic z modro in znakom (rdečo, zlato ali zlato)

„ključ“

je ista kot trpežnost štirih drugih parov. 93-a /

Kupite in preizkajte se!

Iz Maribora.

— **Produkcija golencev mariborske Glasbene Matice.** V nedeljo zjutraj je bila produkcija golencev mariborske Glasbene Matice v mali Götzovi dvorani, pri kateri je nastopil dihaški orkester pod vodstvom ravnatelja Topiča, mladinski dekliski zbor pod vodstvom Charlove ter gojenici učiteljev Radove (klavir), Serajnika (vijolina in vijola), Apihove (klavir), Berana (čelo), Topiča (klavir, solopetje) in Finžgarjeve (klavir).

— **Produkcija** je bila nazoren dokaz resnega, stremitejnega dela Matičnih učiteljev z ravnateljem Topičem na čelu. V njem ima Glasbena Matica moža, ki je takorekoko dirigent, natančno, a ljubeč učitelj svojih učencev ter umen in skrben ravnatelj šole. Učenci nižjih in srednjih skupin so se vrstili v lepem redu ter pokazovali pred polno dvorano, česa so se naučili od svojih učiteljev. Dihaški orkester in dekliski pevski zbor sta vsega upoštevanja vredni, lepo izglajeni enoti Matice. Izmed vseh posamihi nastopov moram poudariti posebej uspehe učencev prof. Berana, ki je vzgojil že celo vrsto čelistov; ravno teh pri nas najbolj manjka. Seveda so tudi vsi drugi mali in večji učenci tako pri klavirju kot vijolini itd. prav lepo izvršili svoje točke in smelo imeti z njimi veselje učitelji in starši.

— **Pedagoški teden v Mariboru.** Pedagoško-didakt. krožek v Mariboru prireditel v času od 11. do 16. maja t. l. pedagoški teden, kjer bodo razni predavatelji razpravljali o reformi našega šolstva. 1.) Osnovne šole šolsko-reformnega gibanja. (G. Silihi). 2.) Reforma osnovne šole (M. Sankovič). 3.) Reforma meščanske kot enotne nižje srednje šole (Fr. Fink). 4.) Reforma srednje šole (Iv. Favai). 5.) Reforma učiteljske izobrazbe (dr. Fr. Zveš). 6.) Reforma nadaljevalnega šolstva (Drag. Humeč).

Julijska krajina.

— **Oproščeni.** Italijanski zdravnik dr. Gaeta iz Cervinjana je bil obtožen, da je povzročil smrt ženi Mariji Leardi v Ogledju z izvršenjem splava. Pri razpravi v Gorici, o kateri smo poročali, je bil oproščen obtožbe.

— **Za popravilo vojne škode.** Odbor za popravilo vojne škode je odobril načrte za nastopna dela: za cerkev v Krombergu (Solkan) 350.000 lir, za deželno nočišnico

(Gorica) 4.267.634.50 lir, za ljudsko šolo v Zagreju 170.000 lir, za električno napeljava v Ronkih 190.000 lir, za šolsko poslopje v Lokvah 60.862 lir. Odobroni so bili tudi razni manjši načrti.

— **Dražnja.** Kruh se je podražil v Trstu v zadnjem času od 2.40 na 2.35 lir, v 2.80 na 3. testenine od 3.60 na 4, slanina od 12 na 13.20, zelenjava za 20 in sadje za 16 stočink pri kilogramu. Podražila se je tudi obleka.

— **Posvetovanje didaktičnih ravnateljev** se je vršilo v Gorici pod predsedstvom šolskega nadzornika Rubbe. Govorilo se je o povzdigi šolstva v obmejnih krajih. Zamen vsak tak pogovor, dokler bo šola doložena le za potujevalnico in poneumovalnico naše dece.

Naš vsakdanji kruh

bo postala „MIRIM“ čokolada, ko spoznamo njeno tečnost in redilnost.

PEKA

dobro za čena in lepe oblike zamore biti dosežena le z uporabo pečivnega praška in vanilja sladkorja znamke „Adria“

Kakao Van Kaster!

Glavni urednik: RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik: VLADIMIR KAPUS

Najprigodnejši uskršni darovi!

Penkala - olovka i zlatno naliv pero

Najprikladnejši velikonočni dar prijateljem, srednješolski mladini in ostali rodbini je naročba na

„Narodno Enciklopedijo“

(Leksikon srpsko-hrvatsko-slovenački) doslej največje delo v naši književnosti.

Obsega vse delo in življenje Srbov, Hrvatov in Slovencev zgodovinsko, kulturno, politično, ekonomsko i. t. d.

130 naših najizvrstnejših strokovnjakov na naučnem polju, vseučilišni profesorji, sodelujejo pri tem delu.

Prvi zvezek „Narodne Enciklopedije“ je izšel, a razočeval se bo s 15. aprilom 1925.

Vsak nadaljnji mesec odslej izide redno po en zvezek (okoli 120 strani). Vseh zvezkov bo okoli 21 in bo sedem mesečnih zvezkov tvorilo knjigo tako da bodo skupaj tri knjige, ki dobe naročniki zanje za majhno naplailo originalne platnene platnice, prevlečene z usnjem.

„Narodna Enciklopedija“ izide v dveh posebnih izdanjih, eno v latinici, drugo v cirilici, kar naj se pri naročilu navede.

Cena v prednaročbi zvezek mesečno Din 40— brez poštnine, a plačljivo pri sprejemu, t. j. v Zagrebu pri dostavi, a v ostalih krajih s povzetjem. (Poština se plača posebej).

PROSPEKTE POŠILJAMO GRATIS!

Naročbe in naročnina naj se pošiljajo na naslov:

F. MILASINOVIĆ, zastopnik „Narodne Enciklopedije“ Zagreb, Hatzova ulica 25./II.

Kdor se naroči, naj izreže ta listek in ga pošlje v zalvorjenem omotu (kuverti):

_____ dne _____

Naročam (o) se na _____ kompl. izdanje v 20 zvezkih „Narodne Enciklopedije“ in se obvezujem (o) ga sprejemati za ves čas izhajanja v zvezkih po povzetju za ceno Din 40— brez poštnine za zvezek.

Ciutiv podpis: _____

F. MILASINOVIĆ, zastopnik „Narodne Enciklopedije“, Zagreb, Hatzova ul. 26. II.

Z. pošta: _____

Prosimo točno navesti, ali želite izdanje v cirilici ali v latinici.

SKAR H.:

Raspad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja.

Wolkenstein je poplačal to izpoved, ki je dala njegovi duši svežo prožnost, s prvim poljubom. Naj je to žensko bitje padlo, naj je bilo svečenica, morda, bila je tako pristna ženska, tako prepojena božanskega ognja ljubezni, da jo je moral vzljubiti. V tem poljubu si je Lora pridobil popolnoma.

»Moja moraš biti, Lora, samo moja! V Tebi bom našel srečo in blaženost. Rešiti Te hočem od močvirja in Te dvigniti v svetle višave plemenite človečnosti, plačati Ti hočem vero v čudežne ljubezni.«

Tiho je slonela ob njegovi rami v samopozabljajoči blaženosti. Kakor da bi bila zveličana, se ji je zdela, ko je nežno gladil njene roke, ko ji je dolgel njegov prijeten glas na uho, ko jo je vroče poljubljal na vrat in na rame.

20

»Vzamem Te sabo v tuje kraje. Spremljala me boš na mojih potih in če nas zadene kakšna neizodana, če nama grozi nevarnost, bova vse skupno nosila in delila.«

Tesneje se je privila k njemu.

»Vse hočem storiti, da se Ti izkažem hvaležno za Tvojo ljubezen in Tvojo dobroto! Moje življenje je kakor cvetka, ki hrepeni po solnčni luči, Ti si mi solnce, Ti svetloba!«

Nasmehnil se je in poln ljubezni gladil njene lase. »Dobra si, nežna, Loric! Prepričan sem, da bova srečna.«

Bodo in bolest hočem nositi, sako ako vem, da boš Ti srečen. Tvoja sreča bo obsevala tudi mene in v tej sreči bom pozabljala svoje gorje.«

Njena udanost ga je ganila. Prijazno se smehljaje je pripomnil: »Morda bo nama še v blagoslov ukaz njegovega veličanstva!«

VII.

Mati izbira sinu... ljubico.

Človeštvo je iznašlo pojem časa. Obremenja jo mir večnosti je človeštvo spravilo v gibanje in je izmerilo na svojem lastnem, samo nekaj pedit dolgem življenju. Večno spremembo noči in dneva

je razdelilo v minute in ure. V mesecih in letih meri spremembe v naravi. Človeški rodovi cvetijo in izginjajo pod večnim krogotekom zvezd. Sedemnajst let je poteklo, odkar se je grof Wolkenstein poslovil od Dunaja. Spomin nanj je bil pozabljen. Ni imel nobenega prijatelja, nobene ljubice, ki bi ga ohranila v spominu. V hitro živeči družbi ni nihče vedel, je-li grof še živ ali je že zdavnaj umrl na svojem potovanju. Kdo bi se brizgal za človeka, ki ni v svojem samoljubju nikdar stopal v ospredje ter živel mirno in samotno? Preteklo je 17 let. Nadvojvoda Karel se je razvil v mladeniča. V dvorni loži Karlovega gledališča je sedel s svojim vzgojiteljem grofom Wallisom in s naraščajočo napatostjo sledil razvoju predstave. Igrali so opereto »Das Süsse Mädel« in priljubljena subretka Mici Lorenz je pela naslovno vlogo. Ni bila baš lepa in že daleč preko mladih let, vendar pa je imela njena ljubka, živahna igra na sebi nekaj izredno mikavnega. Njen glas je zvenel še čisto in polno in kljub temu videl v eni ljubki pojav na odru, bo razumel, za kaj je v kratkem postala ljubljanka vsega gledališkega občinstva. Njeni ljubki naravni dovpti, njen domači dunajski dialekt, vse to je povzročalo vi-

harno pliskanje in nadvojvoda se je z navdušenjem udeleževal teh ovacij. Svoje velike, modre oči je v največjem občudovanju upiral v umetnico in vrtal njeno, vrtal vsi občinstvi še večno lepo postavilo in nepravilno rezani, ali vendar vabljivi obraz. Ko je v smislu svoje vloge objela svojega soigralca, je nadvojvoda nehote stisnil pest in na njegovem sicer dobrodušnem obrazu se je pojavil izraz jeze in ljubosumnosti. V odmoru se je obrnil na svojega vzgojitelja.

»Mici Lorenz je vendar velika umetnica in izredno lepa ženska!«

Grof je priklimal. »Prav čedkana, cesarska visokost, in izredno živahna. Da bi bila posebno lepa, ne morem trditi, toda njena mikavna osebnost učinkuje mogočno na vsakega.«

»Enkrat bi pač rad ž njo govoril. Za srečnega se lahko smatra tisti, ki sme bivati v njeni bližini.«

Grof Wallis je z nekim čudnim pogledom meril svojega gojenca.

»Ne bilo bi posebno težko, cesarska visokost, dobiti vstop k umetnici, toda vprašanje je, ako bi to dovolila njena cesarska visokost gospa mama.«

Blago za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri priporočila tvrdka

A. & E. Skaberné

74-2. LJUBLJANA, Mestni trg 10

„Opeka“
porovratne zidake priporočila
opekarna

„Emona“ d. d.
v Ljubljani. — Tovarna na
Viča (Brdo). — Pisarna v Pra-
žakovi ulici 3, pritičje.

J. WANER
KAZNARSTVO IN IZDELAVANJE
ČEPIC
LJUBLJANA
SV. PETRA 19

19 let
priznane „Larocin“ pilule naj-
sigurnejše zdravilo kapavico (Tri-
p-). Dobiva se po vseh lekar-
nah po 20 Din skatija. Po pošti
razpošilja lekarna Blum,
Šubotica. 115/L

RIBE
karpi, ščuke, sulet,
postvri in
POLENOVKA na-
močena se dobe na vel.
četrt in veliki petek.

FR. KHAM
nasproti hotela UNION
1054

Velika zaloga
klobukov
za gospode
in dečke.
Vsakovrstne čepice

Sanatorium Dr. R. Szegő
za odrasle i djecu. — Abbazia (Italija).

Dietno liječenje za debljanje i krepljenje. Prvorazredni zavod za bolesne na srce, na ovapnenju žila. — Promjene (Stoffwechsel) za ženske i živčane bolezni. Djeca od 7 godina primaju se i bez pratnje. 69 T

Damski klobuki in slamniki!

Najmodernejši modeli! Začni klobuki!
Velika izbira! Popravila najceneje!

Modni salon IVANKA STEGNAR
LJUBLJANA, Rimska cesta št. 10. 947

Popolnoma varno založite denar v

Ljubljansko posojilnico
v Ljubljani, Mestni trg št. 6

ker ima že nad
11.000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje
najugodnejše.

Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje le proti polni varnosti na vključbo in proti poroštvo.

Telefon št. 9. 28 L. Telefon št. 9.

Za velikonočni nakup

se priporočila modna trgovina

PETER ŠTERK

Ljubljana, Stari trg 18

Blago prvovrstno. — Cene solidne. — Postrežba točna

Krapinske toplice

poleg Zagreba zdravilo: protin, revmatizem, ishias, tenositis, boleznit itd. Stalna vojna glasba, električna razsvetljava, kino, lastna radijska postaja ter druge zabave. Izven glavne sezone znatni popusti na cenah. — Pojasnila daje brezplačno

kopališčna uprava Krapinske Toplice. 1055

RAST LAS ZAJAMCUJE „LEDA“

zakonito zaščiteno sredstvo proti plešavosti, izpadanju las in prhljaju. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah, brivnicah ali po povzetju za 100 dinarjev (in 10 dinarjev pošte) razpošilja Kozmet. laboratorij „LEDA“, Zagreb, Nikolićeva 1. 29 L

Torbice, denarnice.

Izredna prilika!

Valed odstopanja se prodaja posamezno za 100 kosov pristnih usnjenih damskih torbic, denarnic, doz za smotke. Fini izdelki najboljših tvernic Karstadt & Co., Hamburg. Znatno nižje od tverniških cen. — Ogled od 4. do 7. ure do 12. aprila v hotelu Tivoli, soba št. 21. 1052

OGLEDJTE SI

velikonočno zalogo čevljev
trrdke **TREBAR**

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 8

Protj jamstvu tudi na obroke. 1051

Veliko zalogo fotograf. potrebščin

in kosmetičnih preparatov priporočila cenj. občinstvu

Drogerija „Adrija“ LJUBLJANA 1053

Šelenburgova ulica 5

Samo 300 Din franko na dom

Ta garnitura kuhinjske posode je iz najboljšega aluminija, snežno bela in desetletja trpežna. Dobavlja se proti predplačilu ali povzetju.

Kovinska industrija INŽ. J. & H. DOL. Maribor, S.M.S.
(Posredništvo)

Posode držijo in to gornja vrsta od leve na desno po 2 1/4, 1 1/2, in 1 1/4 litra in spodnja vrsta po 1, 1 1/4, 1 1/2, 1 3/4 litra, ponev ima 20 cm premera. Naročite takoj, ker ne vemo, ako nam bodo razmere dovolile, vzdržati trajno to ugodno ponudbo. Cenik brezplačno. Inerati priložite. Ako ne ugađa, se vzame radevolje nazaj.

59-L Najlepše velikonočno darilo. Najlepše velikonočno darilo.

M. KRISTOFIČ - BUČAR, Ljubljana, Stari trg 9

v lastni hiši

Priporočila **BLUZE** ravno doble najnovejšega kroja.

Cene zmerno. **OTROŠKE OBLEKICE, PLAŠČKE.** Velika izbira

Boljša kuharica
se sprejme k mali družini za dopoldanske ure. Naslov pove uprava Slov. Naroda.

Vrtni stole
prodaja najceneje Rožman & Komp., Ljubljana, Mirje 4. 78/L

Ivan Magdič,
krojač, Ljubljana, Gledališka ulica 7 — se priporočila za splošno poslovanje. 57/L

Stan od 3—4 sobe
za kuhinjo traži se preko ljeta v bližini Zidanog mosta. Celja ali Maribor. Cijenjene ponude na: Kovačić, Zagreb, Bosanska ulica 40. 985

Prosim, berite!
Radi opustite trgovine se raznovrstno blago — zlatina in srebrnina — po značajnih cenah prodaja. Lepa birmanska darila. — Jos. Selovin-Cuden, Ljubljana, Mestni trg 13. 999

Gostilna,
prvorstna, v lepem prometnem mestu Slovenije, se vsled boleznj lastnika odda z vsem inventarjem podjetnemu, kavciji zmoženemu gostilničarju, takoj na račun. Ponudbe pod »Prvorstna gostilna/1017« na upravo »Slov. Nar.« 1017

Vsem 59 T
ki hočejo piti čisto kavo, priporočamo našo izvrstno pravo domačo kobilinsko cikorijo.

Robert Smielowski
arhitekt
in mestni stavbenik
Rimska cesta 2

izvršuje načrte in proračune, prevzema stavbna dela vseh vrst kakor tudi presojanja in cenitve vsakovrstnih posestev pod solidnim in najugodnejšim pogojem.

Zidna opeka
od lasne opekarne na Viču, priznana kot najboljša kakovost, in od skladišča, Opekarska cesta 18 po najnižji dnevni ceni.

„PUCH“ kolesa
po zelo ugodnih cenah dobite se pri
Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ul. 7

4 vagona 7 kg profila
2 vagona 9 kg profila
2 vagona 10 kg profila

Tračnice

ter osovine s kolesi in brezhibne vozičke 600 in 760 m/m rastečine, priporočila ceno do sprejete znatno povišane nove carinske tarife:

„ALAT“ d. d., Zagreb, Gajeva ul. 59.

Lesna tvrdka išče ravnatelja

v tej stroki popolnoma verziranega. Imel bi voditi nakup ter prodajo ter bi radi tega moral biti zmožen laščine. Res zmožne moči se prosijo za ponudbo z navedbo dosedanjega službovanja ter zahtevka plače pod »Les 1925« na Aloma Company, Ljubljana. 1014

Kie se najbolje kupi?

Je brez dvoma znano: 994

> Pri nizki ceni <

Ignacij Žargi, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 3.

Nudi cenj. odjemalcem veliko izbiro potrebščin za krojače in šivilje, velika izbira moških, ženskih in otroških nogavic ter razno moško, damsko in otročje perilo, vseh vrst vezenin, samoveznice svilenih, pletenih i. t. d.

Jugoslovensko Novinarsko Udruženje, sekcija Ljubljana, sporoča žalostno vest, da je danes ob 7. zjutraj preminul njegov član in bivši dolgoletni odbornik, rezervni kapetan, urednik

Milan Plut

Pogreb dobrega tovariša bo v četrtek, 9. t. m. ob 3. popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Pokojnika pripravljamo v blag in trajen spomin. V Ljubljani, 7. aprila 1925.

Za odbor Ljubljanske sekcije JNU
Stanko Virant, t. č. predsednik.

Globooko užaloščena javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je moj iskreno ljubljani brat, gospod

Milan Plut

urednik „Jutra“, kapetan v rezervi itd.

danes zjutraj ob 7. po težkem trpljenju preminul v 45. letu svoje starosti. Žalni sprevod se bo vršil v četrtek, dne 9. aprila ob 3. popoldne iz mrtvašnice splošne državne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana — Rožna dolina, 7. aprila 1925.

Amelija Zorčič roj. Plut, sestra.

Udruženje rezervnih oficir in vojni-
nika, pododbor Ljubljana, javlja, da je njegov ustanovni član in bivši predsednik, tovariš

Milan Plut

urednik, rez. pešad. kapetan II. klase
danes preminul.

Idealnemu tovarišu, poborniku nacio-
nalne ideje ohranimo časten spomin.

Ljubljana, 7. aprila 1925.